

ЗАВТРА – ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА. ВШАНУЙМО НАШОГО ГЕНІЯ І ПРОРОКА!

Єднаймося в Просвіті!

...Кайдани порвіте
І вражою злою кров'ю
Волю окропіте.
І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вольній, новій,
Не забудьте пом'янути
Незлим тихим словом.

Тарас ШЕВЧЕНКО

10 (688)
8 березня
2018 р.

Тижневик «Галицька Просвіта» * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Ірина Галаса * Друк – КП фірма «ЛІК» * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського, 18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (0342) 53-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 2600729127 в ПАТ «АКБ Львів» МФО 325268, код 36117309. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редагувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

ПРОЧИТАНЕ ПЕРЕЧИТАЙМО...

Завтра ми відзначимо день уродин найвидатнішого українця – нашого Генія, Поета і Пророка Тараса Шевченка. Традиційно, як і в минулі часи, «Просвіта» пройде ходою до його пам'ятника, вклонимось, покладемо квіти... Звучатимуть слова його пророчих поезій. Ми вишукуватимемо логічні паралелі з сьогоденням і, на жаль, знаходимо їх чи не більше...

І про захланих москалів, що не своє, чуже шукають і крадуть, і про своїх пройдисвітів, варшавське сміття, грязь Москви, і про неуків, які не мають своєї мудрості, і про панів і підпанків улесливих, і про запеклих, яких огонь пекельний не пече, як наших героїв на російсько-українській війні... Та якого б соціального зрізу, якої б сучасної проблеми ми не торкнулись, так чи інакше посил до неї ми знайдемо у творах Кобзаря.

Нинішні проблеми духовності й родини, спільнот і нації, держави і її минувшини та сьогочасності, революції, самопожертви, гідності й справедливості, буття небесного й земного рефреном відгукуються у поезії Генія. І найбільш відомою є його «Заповіт», написаний 172 роки тому (**чит. 3 стор.**).

Цей найвідоміший вірш Кобзаря перекладено на сотні мов. Напередодні його в Національному музеї Тараса Шевченка в рамках культурно-мистецького проекту «Нас єднає Шевченкове слово» читали посли різних країн. Він звучав польською, грузинською, англійською, болгарською, французькою, казахською, румунською... І, звичайно, – українською. Хоч нам Шевченка читати й перечитувати, читати душею, серцем, розумом, бо ж окреслив Пророк минулі, тогочасні й майбутні обрії України. Ех, якби ми вчилися так, як треба...

Йому ж судилось пізнати все – і пекло, і рай. Хоч останнього, хіба що на мить волі. І, як на мене, ми ще у наближенні до Тараса, бо ж чи справді відчуваємо його біль, радість його живої душі переливаючи в свою, чи разом з ним у духовних пошуках, у сумнівах і озоріннях, чи дозираємо глибини криниці його талантів?..

Зрештою, поспитаймо себе, чи готові ми, нинішні, взяти на себе бодай частку тих митарств, які він взяв, що випали на його долю – караюсь, мучусь... але не каюсь!.. Широ сумуючи за тими, хто відійшов, побиваючись за сущих, вболіваючи за ненароджених. Це і є справжня громадянська позиція, якої від кожного з нас так потребує Україна сьогодні.

І ми за нинішніми державно-вихідними клопотами не забудьмо спом'янути Великого Мужа нашої Вітчизни тихим, добрим, ширим словом. А чи не час і не тихим. У ОНД «Просвіта» вчора відбулася літературно-музична композиція «Уклін великому вчителю» та музичний конкурс «Що ви знаєте про Шевченка».

7 березня у обласній філармонії імені Іри Маланюк відбувся святковий концерт «Шевченко – наш, він для усіх століть», зініційований облдержадміністрацією та обласною радою.

Завтра в Музеї народної шани Тараса Шевченка відбудуться екскурсії, а на Вічевому майдані – Шевченківські читання. Просвітняні візьмуть участь у ході до пам'ятника Тарасові Шевченку та урочистому вічу. А о 15.00 в ЦНД пройде концерт «Єднаймо Україну Тарасовим словом».

11 березня у обласній філармонії відбудеться Шевченківський концерт муніципальних мистецьких колективів. Початок о 17.00. Різноманітні тематичні заходи пройдуть у культурно-освітніх та навчальних закладах.

Відаймо шану Господньому посланцю Україні. Без нього ми напевно були б не пізнані світом. Отож – прочитане перечитаймо. Серцем і душею.

Богдан ВІВЧАР

НЕЗАБУТНІ

ВШАНУВАЛИ ТВОРЦЯ ГІМНУ

4 березня 1815 року у с. Явірник Руський (нині – Підкарпатське воєводство Польщі) народився священик Михайло Вербицький, автор музики Гімну України (текст Павла Чубинського). Приблизний час написання музики – 1862–1863 рр., виконання – в 1864–1865 рр.

Окрім цього, М. Вербицький разом із Іваном Гушалевичем створили Гімн Галичини «Мир вам, браття, всі приносим». Отець М. Вербицький із когорти славних священиків, у якій діячі «Руської трійці» – М. Шашкевич, І. Вагилевич, Я. Головацький, А. Могильницький та інші.

Помер М. Вербицький у 1870 році в селі Млини (гміна Радимно Перемишлянського повіту, Польща). Тоді основну частину цієї частини Галичини становили українці.

В неділю, 4 березня, Млини було не впізнати: біля тисячі осіб заповнили простір. Над головами – понад сотня синьо-жовтих національних прапорів. Сюди приїхали делегації трьох галицьких областей (з Івано-Франківської – біля трьохсот осіб). Нашу делегацію очолював начальник департаменту культури, національності і релігій Володимир Федорак.

У церкві Покрову Богородиці (XVIII ст.) відбулася поминальна Літургія за отцем М. Вербицьким. Тут він деякий час служив.

Далі дійство переноситься до Пантеону, де похований автор Гімну України.

ДОКУМЕНТИ

«УПА – ВІДПОВІДЬ НЕСКОРЕНОГО НАРОДУ»

У Івано-Франківському краєзнавчому музеї відкрилася фотодокументальна виставка, присвячена боротьбі Української Повстанської Армії за суверенні права свого народу.

«УПА – відповідь нескореного народу. Повстанці проти нацизму і комунізму» – це розповідь про антинацистський фронт українських націоналістів та боротьбу проти комуністичного тоталітарного режиму.

З численних стендів експозиції відвідувачі дізнаються про протистояння ОУН–УПА з Третім Рейхом.

На світлинах ідеться про арешти Степана Бандери і Ярослава Стецька німецькими спецслужбами, звільнення україн-

ських націоналістів – в'язнів нацистських концтаборів у травні 1945-го та про багато інших подій того періоду.

Також на виставці в унікальних документах і світлинах представлено картину бойових дій між загонами УПА та військами НКВД, методи дій підпільної армії, контрповстанські операції радянської держбезпеки, антикомуністичну співпрацю бандерівців з визвольними рухами сусідніх народів тощо.

«...Ми повинні знати й пам'ятати про героїчні вчинки українців», – сказав начальник управління культури облдержадміністрації Володимир Федорак.

Василь БАБІЙ

Виставка працюватиме до 27 березня.

МОНІТОРИНГ

ЯК ПРАЦЮЮТЬ ДЕПУТАТИ

В Івано-Франківську відбувся тренінг-навчання моніторингу роботи народних депутатів, зініційоване й організоване Комітетом виборців України. Учасники дізнавалися, як досліджувати ефективність діяльності народних обранців, починаючи від їхньої участі в роботі парламентських комітетів, голосуванні на сесійних засі-

даннях, участі у підготовці законопроектів і інше.

Із ситуацією у Верховній Раді присутніх знайомила народний депутат Світлана Заліщук. Модераторами заходу були голова ОО КВУ Максим Лесюк, керівник проектів Сергій Гайдей та член Правління Тарас Лялик.

СЕСІЯ РАД

ВИСТУПИЛИ ЗА ВІДСТАВКУ

Депутати Івано-Франківської обласної ради засудили політичні репресії режиму Порошенка та виступили з вимогою його добровільної відставки.

Зі зверненням облради з вимогою відставки Петра Порошенка з посади Президента України виступила очільниця фракції «Воля», одна з лідерів партії «Рух нових сил Михайла Саакашвілі» Ольга Галабала. Вона навила приклади дій Порошенка, за які він мав би понести відповідальність.

Це скандал про офшори, дія схеми «Роттердам+», перед цим новим роком Президент з барського плеча дав додатково заробити 10 мільярдів гривень Ахметову, а це 250 гривень з кишені кожного українця. Перед цим в 2016 році фабрика «Рошен», яка знаходиться в Росії, офіційно сплатила

півмільярда гривень податку до бюджету РФ, тобто на підтримку їхньої армії, яка воює проти українського народу. Він не зазнав покарання за трагедію під Іловайськом і Дебальцевим. Далі – скандал із Національним банком, коли девальвували нашу валюту і в штучному режимі знищували банки. А останній – мальдівський скандал...

Ольга Галабала закликала депутатів облради звернутися до Порошенка з закликом добровільно піти у відставку, а Верховну Раду – невідкладно ухвалити Закон «Про Президента України та порядок припинення його повноважень».

Про підтримку звернення заявили всі голови фракцій. Проте для ухвалення рішення про звернення не вистачило голосів через відсутність депутатів.

КРУГЛИЙ СТІЛ

ЯК ПОБУДУВАТИ ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО

У «Просвіті» відбувся круглий стіл, зініційований Громадською радою при облдержадміністрації та за сприяння «Просвіти». Темою дискусії стало питання побудови громадянського суспільства.

Голова Громадської ради при облдержадміністрації Михайло Глагович доповів про виконання національної стратегії розвитку громадянського суспільства. Далі йшлося про вироблення спільної програми та залучення громадськості краю до реалізації Указу Президента № 68/2016 «Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні».

Учасники зустрічі, а це представники громадськості, органів місцевого самоврядування, виконавчих структур, ЗМІ дискутували щодо формування та становлення громадянського суспільства. Воно формується у нас не так швидко, як би хотілося. Після Майдану, після московської агресії відчувається занурення суспільства у стан суцільного стресу. Влада намагається використати таку ситуацію для маніпулювання, застрашування, навіювання безальтернативності... Опирається, протистояти цьому може тільки сформоване громадянське суспільство. Його «двигуном» є найактивніша маса співгромадян, частина якої становить не більше десяти відсотків. На них і мають опертися Громадські ради – очі, слух, голос спільнот.

Згідно демократичних принципів рада повинна робити все, щоб, як висловився один із учасників дискусії, «пройдисвіти у владних структурах не чинили беззаконня. На те і шука у водійомі, аби карась не дрімав». У цьому процесі важливо ставити конкретні завдання і, лише осягаючи їх, а це мають бути проблеми громад, рухатися вперед. Авторитет ради має поставити на фундаменті реального контролю за діями чи бездіяльністю влади, правоохоронних структур, боротьби з корупцією, дотриманням законів чиновниками і т. ін.

Підсумком дискусії стало ухвалення меморандуму та резолюції, у яких викладено наміри та окреслена програма дій.

Теодор ДРОВНИЧ

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ

«ГАЛИЦЬКУ ПРОСВІТУ»!

Передплатний індекс –
91083

УКРАЇНЦІ У СВІТІ

ДОКИ МОВА ЖИВЕ — УКРАЇНА ЖИВА

ВЕРХОВИНЦІ СПІЛЬНО З УКРАЇНЦЯМИ РУМУНІЇ ВІДЗНАЧИЛИ У БУХАРЕСТІ СВЯТО МАТЕРИНСЬКОЇ МОВИ

На запрошення голови Бухарестської філії Союзу українців Румунії (СУР) Ярослави Колотило делегація Верховинської районної ради та просвітянський музичний гурт «Струни Орфея» взяли участь у відзначенні в Бухаресті Міжнародного дня рідної мови.

Делегацію очолив голова райради Іван Шкіндюк. В її складі — керівник музичного гурту «Струни Орфея», заслужений журналіст України Василь Нагірняк, радник голови райради Марія Маківничук, директор Верховинського відділення ФССУ в Івано-Франківській області Валерій Синітович, молоді артисти гурту «Струни Орфея» Роман Тафійчук, Петро Марусяк, Юлія Близнюк та Ніна Іванійчук.

Відкрила свято материнської мови голова філії СУР Ярослава Колотило і запросила українців Румунії, дорогих гостей з України на свято рідної мови. Пані Ярослава, зокрема, сказала: «Ми хочемо материнську мову тримати в душі, зберегти її для наших наслідників, для нових поколінь. Тому дякуємо Богові, що таке свято є...»

З вітальними словами та поезією української душі виступили радник-посланник посольства України в Румунії і тимчасово повірений у справах України в Румунії Євген Левицький; голова Верховинської райради Іван Шкіндюк; голова Верховинського районного товариства «Просвіта» ім. Т. Шевченка Василь Нагірняк; заступник голови СУР, голова Товариства українців Румунії ім. Т. Шевченка, редактор популярного в світі журналу українських письменників Румунії «Наш голос», член НСПУ та Румунії Михайло Трайста; викладач української мови, член НСПУ Іван Кідещук, дружина покійного письменника і першого голови та депутата від СУР Вірджинія Ткачук.

— Дорога наша українська родино, дорогий та дружній народе Румунії, — звернувся до присутніх Іван Шкіндюк. — Нам дуже приємно вітати всіх вас зі святом рідної мови. Мова — це один із основних і чи не найважливіших чинників, через який

ідентифікуємося як нація. Це той фундамент, на якому будується держава, цементується народ, відбуваються процеси державотворення. Кожна нація, кожен народ повинні поважати й любити свою мову. Поки ми розмовляємо рідною мовою, поки плачемо, любимо й оберігаємо її, доти ми є великий український народ. На жаль, протягом останнього часу дуже багато мов у світі зникає. І це проблема не тільки того народу, мова якого забувається, зникає, — це проблема всіх людей, тому що кожна нація, її мова несе знання, розвиває етнос, культуру народу. Тому цінуймо, поважаймо і навчаймося мови незабутніх предків-українців, які сформували націю — і покликали на світ Божий нашу солов'їну українську мову.

Україна багато уваги приділяє розвитку мови. Відтоді, як ми здобули Незалежність, рідна мова розвивається, відкриваються нові українські школи, російські — закриваються. В той же час поважаємо мови національних меншин, які проживають в Україні. Вітаючи усіх зі святом, щиро бажаю, щоб наші народи — народи України та Румунії — поглиблювали дружні стосунки, щоб Господня благодать завжди панувала у серцях. Спільно, разом можемо зробити багато добрих справ у цьому світі. У наших народів — велике і славне майбутнє. І в цьому нам допоможе Господь.

Верховинський музичний гурт «Струни Орфея», а це молоді талановиті співаки славного Гуцульського краю, подарували українцям Румунії гарячі серця і пісенні струни, які задзвеніли іскристими водограями літературно-музичного проекту «Доки мова живе — Україна жива!» На півтори години зала Дому університарів перетворилася на Український дім — рідну батьківську Україну. Пісні «Край», «Знов я у гори їду», «Я — України

Світлина на згадку про пам'ятну зустріч

син», «Минає день, минає ніч», «У долі своя весна», «Пісня про Кобзаря», «Україна», «Червона рута» повернули наших братів і сестер на праотчу рідну землю. Українці Бухареста аплодували від душі естрадним виконавцям Гуцульщини.

З особливим піднесенням сприйняли глядачі виступ ансамблю «Зоря», створеного Ярославою Колотило двадцять років тому і який успішно діє до сьогодні (солістка ансамблю — студентка Роксана Миколайчук). Мистецький колектив, яким нині керує Богдан Костюк, подарував учасникам свята незабутні українські пісні.

Українці Бухареста щиро аплодували молодим естрадним виконавцям Гуцульщини. Сльози радості... переповнені через край емоції... і на завершення — «Многая літа» українцям Румунії та України — завершили Свято рідної материнської мови у діаспорі, за 700 км від Верховини.

На наступний день наша делегація навідалася до офісу Союзу українців Румунії — і знову незабутні хвилини спілкування з братами по крові — дорогими серцю українцями. А опісля Ярослава Колотило провела пізнавальну екскурсію історичними та духовними місцями Бухареста.

Верховинці поверталися у рідні гори з почуттям гордості за матір Україну та рідний Гуцульський край, за українство діаспори Румунії, яке живе, оберігає рідну мову і культуру великої української нації.

ВАСИЛЬ НАГІРНЯК, заступник керуючого справами Верховинської райради, голова Верховинського районного товариства «Просвіта» ім. Т. Шевченка

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ

ВИБОРИ В ОТГ

ЦВК призначила на 29 квітня перші місцеві вибори у двох ОТГ Прикарпаття — Загвіздянській та Угринівській. До Загвіздянської ОТГ належать села Загвіздя і Підлісся, а до Угринівської ОТГ — Клузів й Угринів. Обидві громади розташовані на території Тисменицького району.

Радник з питань муніципальних послуг Івано-Франківського центру розвитку місцевого самоврядування Марія Баран вважає, що об'єднання цих громад не відповідає чинному законодавству. Бо за кількістю населення немає гарантії про визнання їх спроможними щодо переходу на прямі міжбюджетні відносини.

Експерт переконана, що Загвіздянська й Угринівська об'єднані громади пішли на цей крок, усвідомлюючи можливі ризики.

передзвони», народного аматорського чоловічого хору ім. Б. Волюсянка «Сурма», вокального тріо «Калина», жіночого ансамблю «Квіти ромену» обласного народного дому «Просвіта».

Від імені шанувальників української пісні і творчості Т. Шевченка ми Вам вдячні, пане Мирославе, за Вашу лепту у розвиток нашої культури.

Михайлина БОДНАР, завідувачка культурно-масової роботи ОНД «Просвіта»

СВЯТО

І ПІСЕННО-МОВНИЙ МАЙСТЕР-КЛАС

Просвітницько-мистецьке дійство «Мужай, прекрасна наша мова!» організувало Івано-Франківське міське об'єднання ВУТ «Просвіта». У ньому взяли участь учні Івано-Франківських шкіл № 1, 3, 4, 13, 28, гімназії № 2, слухачі Малої академії наук, студенти медуніверситету. Благословив свято заступник голови ІФ МО ВУТ «Просвіта» о. Орест Путько. Ведуча — поетка Ганна Дорошенко нагадала слова Ліни Костенко щодо важливості мови для буття кожного народу. «Нації вмирають не від інфаркту. Спочатку їм відбирає мову...» Вона оповіла історію проголошення Міжнародного дня рідної мови (чит. «Галицьку Просвіту» № 8 за 22 лютого), навела факти столітнього переслідування української, боротьбу за неї в часи Незалежності.

Пісенно-мовний майстер-клас у ОНД «Просвіта» провів для присутніх народний артист Михайло Кривень. Він співав пісні про мову, запрошуючи присутніх підхоплювати їх, порівнював виконання оперних партій українською і, скажімо, італійською. А за ним ділились думками про мову, а ще читали свої поезії про неї письменники, поети, члени НСПУ Євген Баран, Ярослав Ткачівський, Іван Гаврилович, Олександр Букатюк, Любомира Гаврилів... Тюркською вітала глядачів студентка НМУ азербайджанка Айдан Мамедова і співав своєю мовою студент з Індії Трінкві Джаламангілі...

Було підсумовано XVI тур просвітницького конкурсу «Історія і «Просвіта». Як зазначив заступник голови міського товариства професор Володимир Шпільчак, конкурс сприяє відродженню історичної пам'яті, формуванню національної свідомості й висвітленню просвітницької діяльності відомих просвітян, захисту й утвердженню української мови.

XVI тур був присвячений 140-й річниці заснування товариства «Просвіта» в Івано-Франківську та 25-річчю його відновлення. Учасники підготували цікаві роботи, ґрунтовно роз-

крита, зокрема, тема «Історія діяльності ОУН-УПА» у розрізі краєзнавчих досліджень діяльності армії в 1940–1950 роках на теренах краю.

Отож перше місце здобули: Ольга Паньків, студентка ПНУ ім. В. Стефаніка, з роботою на тему «Видатні діячі краю і України» (твір «Євген Желехівський — реформатор мови, педагог, просвітянин, науковець»). Керівник — викладач історії Богдан Максимець;

Наталія Павлюк, слухачка Малої адемії наук учнівської молоді, з роботою на тему «Історія діяльності ОУН-УПА в 1940–1950 рр.» (твір «Оксана Попович в українському національно-визвольному русі (1940-ві роки)»). Керівник — викладач історії Богдан Максимець;

Богдан Гуцол, студент ІФНМУ, з науковим дослідженням на тему «В здоровому тілі — здоровий дух. Здоров'я нації понад усе!» (твір «Онкологія. Історія і сьогодення. Поради, які допоможуть нам належним чином подбати про свій організм»).

Друге місце на тему «Історія діяльності ОУН-УПА в 1940–1950 рр.» посіла Діана Говера, інженер кафедри французької та німецької мов ІФТУНГ (твір «З історії життя моїх родичів»).

Другі місця за твір «Я і місто Івано-Франківськ» посіли також Анна Нікітіна, учениця 10-А класу СШ № 1 (керівник — Віра Василюшина), а також Юлія Тимофеева й Анастасія Шлапак, учениці 9-А класу СШ № 1 (керівник — Леся Козич).

Третє місце виборила Лілія Лабант, учениця 11-А класу ЗШ № 4 за твір «Просвітянська і народно-патріотична діяльність видатних діячів України» (керівник — Таїсія Лісова).

Переможці конкурсу нагороджені грамотами, висловлено подяку керівникам творчих робіт, усім вручено «Просвітнянський календар на 2018 рік».

І насамкінець усіх вітала піснею «Україна — це ти» студентка медуніверситету Ірина Кривень.

Теодор ДРОВНИЧ

САКРАЛЬНЕ

ДАВНІ ПЛАЩАНИЦІ

У картинній галереї Національного заповідника «Давній Галич» відкрита виставка давніх галицьких плащаниць XVIII — першої половини XX ст. з архікатедрального собору Святого Воскресіння Івано-Франківська. В експозиції — 33 плащаниці і 3 антиміноси.

Крім наукових співробітників Національного заповідника «Давній Галич», на відкритті виставки були присутні Галицький декан УГКЦ отець Ігор Бронівський, священники Галицького деканату, вчителі та учні місцевої школи.

«Маємо унікальну нагоду побачити віру нашу в мистецтві», — сказав провідний науковий співробітник науково-освітнього відділу, кандидат наук Андрій Стасюк.

ПРОФОРІЄНТАЦІЯ

ЗВАРНИК, МОНТАЖНИК, СЛЮСАР...

РОЗШИРЕНО ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙ ДЕРЖАВНОГО ЗНАЧЕННЯ

Спеціалістів дефіцитних професій на українському ринку праці готуватимуть у навчальних закладах за державний кошт.

Кабінет міністрів включив ще шість спеціальностей до переліку професій загальнодержавного значення, відповідне рішення було ухвалено на засіданні Уряду.

«Це одні з найбільш дефіцитних професій на ринку праці», — сказала міністр освіти і науки Лілія Гриневич.

Перелік доповнили професіями зварника, машиніста дорожньо-будівельних машин,

про історію виникнення, символіку плащаниці, йдеться на сайті заповідника, розповів отець Ігор Бронівський: «Віра — це найбільше багатство, яке має людина. Плащаниця — надзвичайно важлива складова нашої віри, вона знаходиться у святині й вноситься в Страсну п'ятницю для поклоніння. Символізує скорботу, смуток і одночасно відкуплення від гріхів».

Провідний науковий співробітник Андрій Стасюк також зазначив, що плащаниця — велика християнська святиня, але й історичне джерело — на багатьох є дати, коли людина або ціла родина подарувала реліквію церкві.

монтажника систем утеплення будівель, слюсаря механоскладальних робіт, слюсаря-інструментальника та слюсаря-ремонтника.

Як відомо, український класифікатор професій містить близько 8 тисяч найменувань, з яких 4 тисячі вже не існують. За окремими прогнозами, ще 2–3 тисячі професій зникнуть найближчим часом. У групі ризику — продавці, оператори call-центрів, пілоти літаків і водії, листоноші, бухгалтери, екскурсоводи, касири, перекладачі тощо.

ПОДАННЯ

ГАЛИЧУ — СТАТУС МІСТА ОБЛАСНОГО ЗНАЧЕННЯ

Під час засідання Івано-Франківської обласної ради депутати обговорили подання до Верховної Ради України щодо внесення м. Галича Галицького району до категорії міст обласного значення, залишивши за ним статус районного центру.

Враховуючи важливе історичне значення Галича та перспективу соціального й економічного розвитку, прагнення більшості членів територіальної громади міста щодо віднесення його

до категорії міст обласного значення, виходячи з об'єктивної необхідності підвищення правового статусу міста Галича, обґрунтували вони.

«Усі ми розуміємо, що адміністративно-територіальна реформа неминуча. Відповідно до неї місто Галич може втратити статус міста, втративши статус райцентру», — наголосила під час виступу депутат обласної ради просвітянка Оксана Тебешевська.

ДОРОБОК

МУЗИЧНА ШЕВЧЕНКІАНА МИРОСЛАВА ПАСТЕРНАКА

Гарний подарунок напередодні Шевченківських свят зробив просвітянин — композитор Мирослав Пастернак, підготувавши вокально-хоровий збірник Шевченкіани «У нашій раї на землі...» Цінність його у спрямованості як для співаків, так і для концертних виконавців, які матимуть можливість розширити свій репертуар, підвищити фахову майстерність, сприяти вихованню музичної культури слухачів. Видання охоплює понад 25 творів різного тематичного спрямування та жанрової характеристики. Їх об'єднує єдиний задум — інтерпретація поезій Тараса Шевченка, що представляє композиції лірико-

патріотичного, героїко-драматичного і трагічного змісту. Жанровий спектр представлених творів — пісні для соло, в супроводі фортепіано, для вокальних жіночих ансамблів, чоловічих та мішаних хорів.

Мирослав Пастернак вже є автором одинадцяти музичних збірок. Твори композитора мають широку популярність і входять до репертуару багатьох співаків і колективів — народного артиста України Михайла Кривеня, заслужених артистів України Світлани Суховій, Михайла Попелюка, Мирослава Петрика, Івано-Франківського муніципального камерного мішаного хору «Галицькі

РОЗДУМИ ПРО ГЕНІЯ

Щороку в листопаді й грудні патріотична громадськість (але не влада!) відзначає видатну культурно-мистецьку подію – написання Тарасом Шевченком в останні місяці 1845 р. низки видатних поезій. Серед них – всесвітньо відомі поеми «Наймичка», «Кавказ», «І мертвим, і живим, і ненарожденим...», вірші «Холодний яр», «Минають дні, минають ночі», «Три літа», «Як умру, то поховайте». Названі твори серед 24-ох поезій ввійшли до складу авторської збірки Тараса Шевченка «Три літа». Її вважають вершиною поетичної спадщини видатного митця. «Три літа» – книга пророка, історична і повчальна. Це – книга-заповіт. І книга-послання, що його як найвищу святиню залишив вірний син нашого народу своїм духовним спадкоємцям, усім без винятку поколінням українців. Суспільно-політичні ідеї, закладені в цій збірці, служать ключем до правильного розуміння всієї творчості мислителя й поета.

Завершується збірка «Три літа» віршем «Як умру, то поховайте...», який згодом отримав назву «Заповіт». У цій найвідомішій поезії Т. Шевченка,

«Заповіт» – різновид вірша-пам'ятника, літературного жанру,

КАЙДАНИ ПОРВІТЕ!...

ДО 172-ОЇ РІЧНИЦІ НАПИСАННЯ «ЗАПОВІТУ»

відомого з часів античності. До нього зверталися Горацій, Беранже, Пушкін та інші поети. У цьому творі Т. Шевченко виступив новатором, поєднавши традиційний поетичний заповіт із бунтівним закликком до рідного народу підняти національно-визвольне повстання проти не-нависної Московщини – жорстокого окупанта, осоружного гнобителя й визискувача не тільки України, але й десятків інших поневолених народів.

Вірш написано у формі монологу ліричного героя-поета, зверненого до всіх земляків. Завдяки художній досконалості та величезному ідейно-патріотичному потенціалові він належить до найдосконаліших зразків не тільки української, але й світової політичної лірики! Тяжка, виснажлива хвороба, думки про наближення смерті спонукали Т. Шевченка поставити у центр твору екзистенціальні проблеми сенсу власного короткотривалого, швидкоплинного життя і тривалого, багатотисячорічного суспільно-історичного й духовного буття рідного народу. Автор упевнений: нація – невмируща, український народ – непереможний. Але волю і власну державу він зможе здобути тільки у важкій, упертій і безкомпромисній боротьбі. Тому після смерті й поховання поета українці мусять як заповіт виконати останню його волю: здійснити велику справу національного й соціального визволення. Щоб вільно, мирно, часливо і заможно захити у «Вкраїні милій». Вірш проіннятий глибоким почуттям нерозривної єдності індивідуальної долі автора та історичної долі рідного народу, впевненістю в його нездоланній духовній могутності, великою вірою в остаточну перемогу українців над темними, зловорожими силами. Т. Шевченко також висловлює надію на те, що сучасники й майбутні покоління гідно оцінять непримиренне значення його поетичної творчості. І назавжди збережуть пам'ять про нього як вірного сина України.

Композиційно «Заповіт» складається з трьох частин, пов'язаних між собою інтонаційно. Перша частина твору містить думки про власну смерть автора і прохання, звернене до сучасників, бути похованим в особливому місці. Але не на цвинтарі поруч із могилами найближчих людей, навіть не в духовній і політичній столиці України. А на одній з високих курганів-могил серед широкого степу, на березі Дніпра. Тобто там, де впродовж багатьох століть творилася наша історія, де покрили себе славою героїчні захисники України, передусім славні козаки. Де багато їх полягло в боях за волю рідного народу, за державність Батьківщини. Бути похованим

«на могилі» означало для поета успадкувати долю героїчних захисників рідної землі, долучитися до безсмертних подвигів українського козацтва. Цим Т. Шевченко справедливо зараховує себе до стану козаків, оскільки є гідним продовжувачем святої їхньої боротьби. Адже свою літературну і громадську діяльність вважає її різновидом в інших, ще важчих історичних умовах (Січ розгромлена, козацтво ліквідоване, Україна поневолена царизмом, лютий ворог, не зустрічаючи спротиву, нахабно знущується з українців).

Величний образ України у цій частині вірша створено завдяки майстерному переміщенню зорових і слу-

хових картин та асоціацій від окремих їхніх елементів до цілісного образу. З цього приводу Іван Франко писав: «Уже слово «поховайте» будить у нашій уяві образ гробу; одним замахом поет показує нам сей гроб як частину більшої цілості – високої могили; знов один змах, і ся могила являється одною точкою в більшій цілості – безмежнім степу; ще один крок – і перед нашим духовним оком уся Україна, огрита великою любов'ю поета». Усі деталі рідного українського пейзажу – ревучий Дніпро, безмежний степ, широкополі лани – сповнені глибинного символічного змісту. Саме вони є свідками невмирущої козацької слави (вона – головний мотив історіософських поезій Т. Шевченка). Слуховий образ ревучого Дніпра посилює відчуття грізної могутності великої ріки, яка уособлює милу Україну й непереморну, нестримну визвольну енергію нації, яка чекає свого вибухового виходу.

Динамічний рух інтонаційної хвилі твору найвище підносить вислів «на Вкраїні милій» і цим виділяє його як смисловий центр першої частини вірша. До цього центрального вислову «Заповіт» спрямовані всі атрибути образу улюбленої Батьківщини. Загалом, смисл першої частини поезії полягає у відчутті вічного духовного злиття безсмертної душі й потужного інтелекту автора з рідним краєм, з усією коханою, але пригнобленою Україною і її волелюбним народом.

Центральна частина вірша – апокаліптичне видіння поетом-пророком кривавого революційного насильства, що його чинить повсталій українській народ над усіма своїми ворогами. Під «ворогами» Тарас Шевченко розуміє всіх тих, від кого українці зазнають національного, соціального і політичного гноблення, економічного визиску, фізичних і моральних знущань, приниження і зневаги. Автор наполегливо закликає земляків задля волі улюбленої Батьківщини, остаточного утвердження ними своєї людської й національної гідності одним могутнім зусиллям раз і назавжди рішуче змести всю навалоч з рідної землі. І цим на віки-вічні очистити нашу Вітчизну від усіх носіїв зла. Й назавжди утвердити в Україні найвищі моральні цінності та виплекати багатьма поколіннями національні ідеали – волю, добро, справедливість, рівність і братерство. І запровадити нарешті такий суспільний лад, при якому поява нових ворогів стане неможливою.

Анатолій КОВАЛЬЧУК,
учасник боротьби
за Незалежність України
у 20-му столітті
(Закінчення буде)

ДОКУМЕНТИ СВІДЧАТЬ

(Продовження. Поч. в № 6–9)

На Станіславщині, і, зокрема, Долинщині, події теж розгорталися доволі драматично. Після виїзду перед війною етнічних німців, в час війни їхні села, котрі називалися в народі німецькими колоніями, поляки поквapiлися масово заселити вихідцями із корінної Польщі, так званими осадниками, щоб зайняти територію і мати підстави стверджувати, що ця місцевість теж заселена поляками. Вони були лояльні до німців і отримали назву «фольксдойчери», або «фольксдойчі». Їхні поселення служили базою для підтримки фашистської армії. «В міру наближення большевиків до ЗУЗ

українці-галичани не повинні виступати. Галичину приділять до Великої Польщі, яку створять західні альянти.

Терористична діяльність: у Коломийщині та Долинщині проявили себе польські боївки... у Долинщині знайдено 2-ох трупів селян-українців, що їх морд приписують полякам. У Станіславській окрузі по селах останньо занотовано три випадки скритих стрілів до свідомих українців... Більшу загрозу, однак, представляють поляки з боку провокаційно-розвідної роботи. Іменно – останньо у Саніславському повіті поляки перейшли до послідовного слідження націоналістів по селах і все доно-

ХТО КОМУ ВИНЕН

ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКІ СТОСУНКИ НА ДОЛИНЩИНІ В 1942–1947 роках У КОНТЕКСТІ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИХ ПОДІЙ

(західноукраїнських земель) місцеві поляки почали дуже горнутися до комуністичного руху. Вони посилили свою розвідку на українському відтинку з метою зібрати якнайбільше інформації для вжитку НКВД» і з такою самою відданістю служили базою Червоної армії. Головним був доступ до зброї і підтримка у боротьбі з українцями. При НКВД в Долині була зорганізована польська міліція в числі 55 поляків і фольксдойчерів.

ВИТЯГ ІЗ «СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО ОГЛЯДУ ЗА ЧАС ВІД 25 СЕРПНЯ ПО 25 ВЕРЕСНЯ 1943 РОКУ» ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЛЬСЬКОГО ПІДПІЛЛЯ У СТАНІСЛАВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

«Партизанський польсько-большевицький рух не припинився, не вдалося його ліквідувати. Навпаки, він охоплює нові терени. Саме в червні він перекинувся вже і на терени Галичини... Зі звітів з терену треба зробити висновок, що галицькі поляки проводять зараз далі і глибшу організаційну підготовчу роботу. Дуже старанно шукають зброї і її заховують... У своїй терористичній та провокаційній діяльності поляки мають союзника в німцях, а останньо ще в мадярах. Разом з мадярами, що прибули останньо в більшій кількості, до Станіславова прибули теж в їхніх уніформах бувші польські офіцери і навіть жиди. Вже з першого дня поляки почали шукати з ними зв'язків, виробляти прихильне ставлення до себе, а водночас мадярами застрашували українське населення. Організаційна діяльність: рух поляків, сходини, поїздки по селах, відвідування місцевих поляків... запримічено цілі польські групи... окремо м. Станіславів та м. Коломию стали прибіжцем польського підпілля, де почала гуртуватися більша кількість чужинців із кордонів Польщі. Найзаметнішими теренами їхньої діяльності, крім названих міст, останньо були Городенський, Снитинський та Долинський повіти... Тут і там вони проводили військовий вишкіл... у Товмаччині, Коломийщині, Долинщині й інших місцях навіть зі зброєю їздять на конях й автами. Дуже голосно говорять про свої боеві сили, що мали б бути в Карпатах. В дійсності появилися вістки про їх перебування в лісах біля Викторова – Крилоса, а з грабунково-терористичної діяльності можна вносити, що вони теж є в Долинщині... Поза тим розвивають пропаганду, що... польська держава західноукраїнських земель – це питання кількох тижнів, тому українцям слід якнайскоріш зайняти відповідне становище супроти назріваючих подій... Англія і Америка вже признала на терені Галичини польську державу. В Туреччині вже стоїть готова до бою 300 000 польська армія, яка має перевернути цілу Галичину в «гузи»...польський нарід збирає тепер тільки прадідівські землі, проти цього

сять на гестапо. Жертвою їх доносів впало 20 українців...»

9 листопада 1943 р. «Удар по поляках примусив їх у тих теренах, де він послідував, замовкнути і вкрити свою діяльність. Однак, активність їх тим самим не послабла. На Долинщині – проводиться провокаційна робота та співпраця з німцями в винищуванні українців. В Долині поляки виконали два грабункові напади... на українське населення. Погрози ляднкомісарові в Долині писані... щоб опустив терен (виїхав). У погромах разом з німцями брали участь веркшущі (службовці німецького уряду) з Вигоди... Велика частина поляків поступово таємно зникає – виїжджають на Захід... Немає поки що певності, що напади не повторяться, бо ляхи їдуть далі поїздами... на місця своїх збірок. Німці цьому не перешкоджають... В грабуванні брали жваву участь польські жінки і діти числом около 80, що приїжджали разом з військом залізничною з Калуша місцева самооборона поставила напасникам опір... За кожним одним добре озброєним та на військовий лад зорганізованим батальйоном посувалося кілька сотень цивільної польської маси з возами, дровами, вилами, лопатами, щоби в завойованому гайдамацькому краю забирати майно помордованих українців».

Січень 1944 р. «В днях 7, 8 і 9 січня 1944 р., отже, в часі українських свят, поляки з веркшущу у Вигоді, повіт Долина, безкарно громлять українських селян, вбивають свідомих українців (села Новошин, Мізунь, Кропивник, Пшеничник і ін.). Слід зазначити, що цей відділ німецького веркшущу являється рівночасно дуже активною польською боївкою... Величезна частина наїздів і наскоків на села та окремі дома була інспірована польським підпіллям. У різних облавах найбільше відзначаються польські відділи в німецьких поліційних мундирах, які немилосердно побивають людей та нищать майно. Ця польська діяльність тим більше небезпечна, що в ній беруть участь тутешні поляки, зорієнтовані в наших місцевих відносинах. Найбільше діяли в тому напрямі поляки в Долинщині і Товмаччині (Тлумаччині)».

14.02.44 р. веркшущ із Вигоди пан Марек на псевдо Анджей написав лист до керівника польського підпілля в Павликівці із питанням, чи не можна там між місцевими поляками розмістити групу зі 150 осіб, яка зорганізується у Вигоді для боротьби з українцями. До листа була додана відозва до поляків, написана фольксдойчером комендантом веркшущу у Вигоді на псевдо Базилі. Відозва закликає їх до боротьби та підтримує на дусі. У Вигоді зорганізовано 5 польських військових груп. Заняття груп проводяться в хаті поручника у Велдіжі. Зброя груп ще не видана і з кривок ще не видобуто.

Дарія БІБІК, краєзнавець
(Далі буде)

У НД «ПРОСВІТА»

ГЛЯНЬТЕ В ОЧІ, ЗАГЛЯНЬТЕ В ДУШУ

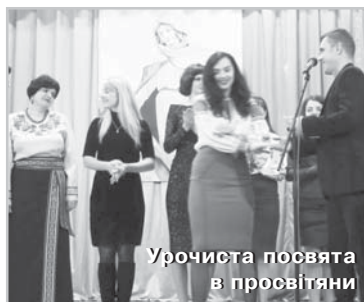
Як ми повідомляли, у НД «Просвіта» у вівторок відбулося свято рідної мови, на якому молоді складали клятву просвітянина і вшановували Героїв Небесної сотні та Дебальцевського котла. Кожен із молодих людей, а їх було одинадцять, хто поповнив ряди просвітян, світився любов'ю і добротою.

Найкращі сини і доньки української землі обирають свій шлях за покликом серця. Символічно, що в цей день, у четверту річницю Революції гідності, річницю розстрілів на Майдані, згадуємо відважних борців, які поклали свої життя на вівтар України, на вівтар честі українського народу і на вівтар рідної мови.

Зал НД «Просвіта» був переповнений. Слово-благословення на творчій зустрічі мав о. Володимир Войтович – сотрудник парафії Святого пророка Іллі. Горів вогни, що передавав любов від серця до серця. А запалювали його на сцені і в залі творці зустрічі поетичним словом. Авторський вірш читав Денис Гаркут (10 кл., ЗОШ № 24, керівник – Леся Гулій);

студенти філософського і педагогічного факультетів ПНУ імені Василя Стефаника Яна Тодавич, Марічка Бойків і Руслана Круховська, Захар Мигаль і Марія Сторчоус читали вірші учасника Революції гідності та добровольця АТО Ігоря Коропецького «Діалог про мову»; Станіслав Павлів, студент Інституту туризму ПНУ, – «Останній монолог вертолітника» А. Матвійчука; Ілля Зелінський, студент ІФ ДКТБ, – вірш «Про Героїв».

Духовно-патріотичні пісні «Гамеричський край», «Над землею тумани», «Виряджала мати сина у солдати», «Горить свіча», «Молитва» виконували Софія Гнатушко, студентка факультету іноземних мов ПНУ ім. Стефаника; Іванна Криштоф, учениця 3-го класу Павлівського

Урочиста посьвта в просвітяни

НВК (керівник – Христина Попадинець); Уляна Савчук, директор БК с. Павлівка; Христина Попадинець, начальник відділу культури, молоді та спорту Ямницької ОТГ; Оксана Данильчук, викладач музучилища ім. Д. Січинського (авторську пісню «Колискова для Героя» і про Україну).

Були спогади, роздуми і заклички бути гідними і берегти пам'ять про наших героїв. Вони звучали у виступованнях Михайла Глаговича – учасника Революції гідності й війни на

сході України, голови Громадської ради при облдержадміністрації, лікаря-хірурга; Євгена Барана – доцента ПНУ ім. В. Стефаника, голови ОО НСПУ та Богдана Боровича – громадсько-політичного діяча, голови ВБ ОУН-УПА ім. Р. Шухевича, члена Правління ОО ВУТ «Просвіта».

З Божого благословення, відчувачи потребу у відновленні духовно-просвітницького життя нашого краю та й всієї України, до лав «Просвіти» вступили молоді активісти і присягу просвітянина склали: Марія Бойків (ПНУ ім. В. Стефаника, педфак), Ірина Левик (ПНУ ім. В. Стефаника, педфак), Вікторія Веляник (гімназія № 2), Софія Гнатушко (ПНУ ім. В. Стефаника, факультет іноземних мов), Яна Тодавич (ПНУ ім. В. Стефаника, філософський факультет), Іванна Ленко (ПНУ ім. В. Стефаника, філософський факультет), Соломія Мельська (ПНУ ім. В. Стефаника, філософський факультет).

тет), Ярослава Русин (ПНУ ім. В. Стефаника, філософський факультет), Оксана Данильчук (викладач музучилища ім. Д. Січинського, співачка), Христина Попадинець (начальник відділу культури, молоді та спорту Ямницької ОТГ, співачка), Оксана Савчук (директор БК с. Павлівка).

Вручав посвідчення в.о. голови ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Михайло Січка.

Дякую всім небайдужим, хто сприяв і допомагав, аби це свято відбулося – ректору ПНУ ім. В. Стефаника, професору Ігорю Цепенді, доценту філософського факультету цього закладу Олесі Коропецькій, звукооператору Івану Лабачу та всім учасникам.

Бережімо свою рідну мову, Богом дану землю, свій народ, свою Україну! Вшановуймо своїх Героїв і дбаймо про захисників!

Марія СОЛОДЧУК,
організаторка, режисерка і ведуча

МАГІЯ ПОЕЗІЇ

ЗІГРІЙ ТЕПЛОМ СЕРЦЯ...

У Міжнародний день рідної мови в Олешківській ЗОШ І–ІІ ступенів панував святковий піднесений настрій, бо всі зібралися в актовій залі, щоб пошанувати людину, яка все тепло свого щирого люблячого серця, талант майстра поетичного слова віддала популяризації нашої чарівної, милозвучної і такої рідної серцю кожного з нас української мови. Це – Мирослав Попадюк.

На теренах Снятинщини він відомий як талановитий творчий педагог, який два десятиліття працював на посаді директором школи, дванадцять років очолював управління освіти району, був методистом, добрим і мудрим порадиником вчителів української мови, впродовж багатьох років є незмінним головою товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка.

Мирослав Петрович удостоєний почесного звання «Відмінник освіти України», нагороджений медаллю ВУТ «Просвіта» «Будівничий України», редактор часописів «Покуття», «Слово», «Стрітення», багатьох літературно-педагогічних видань.

Його поетичний доробок здобув належне визнання: нині він лауреат літературно-мистецької премії імені Марка Черемшини, просвітянської премії імені Марійки Підгірянки, обласної премії імені Василя Стефаника...

Господнього благословення просив для всіх отець Ярослав Стеф'юк, якого знають як великого шанувальника художнього слова.

Згодом ведуча й організатор святкового дійства вчителька української мови та літератури Світлана Григорчук запросила присутніх у віртуальну екскурсію сторінками творчого доробку поета, освітянина і просвітянина.

Учні старанно готувалися до зустрічі, тому вивчили чимало поезій Мирослава Петровича. У їхньому виконанні прозвучали вірші «Клятва» (Діана Ільченко, 5 клас) та гумореска «Добрі ліки» (Діана Заболотнюк, 7 клас), які увійшли до збірки «Не забудь же, чия ти дитина» (1992).

Збірку поезій «Великдень» (1993), де оспівано Великдень душ людських, зігрітий теплом любові, ніжності, щирості було представлено художнім читанням поезій «Понад Прутом» (Вадим Данишенко, 9 клас) та ліричної поезії «Берізка сонечка яснї...» (Владислав Скицько, 9 клас).

Як громадянин, який уболіває за долю рідної землі, М. Попадюк наголосує при цьому, що ми повинні не лише пам'ятати нашу історію, але й примножувати досягнення славного минулого. Про це і йдеться у вірші «Кроки», який прочитала учениця 8 класу Христина Кифорук, а Анастасія Данишенко рядками вірша «Красиве і корисне» повідала нам, як розуміє ці поняття автор.

«Покутську хрестоматію», укладену Мирославом Петровичем, представили поезіями «Мій край» (Роман Горук, 8 клас) і «До тебе йду» (Іванна Францій, 8 клас). А останню збірку поезій «Калинова гілка» мав приємність представити сам автор. А вірш «Рідна школа» прочитала Олександра Пустовар (5 клас).

Затамувавши подих, слухали присутні поезії про страшні й болісні події жорстокої війни на сході, яка забирає життя найкращих синів і доньок України, залишаючи нам біль і страждання – «Донецькі» (Микола Мельничук, 5 клас), «Сила тризуба» (Анастасія Кобринська, 5 клас), «О скільки треба мужності, Вкраїно» (Вікторія Скицько, 5 клас)...

Впродовж зустрічі гість відповідав на запитання, розповідав про творчу співпрацю з композитором Петром Коржем, разом з яким написали пісню «Понад Прутом». Прозвучала також поезія-посвята «Петрові Коржу» у виконанні учня 5 класу Юрія Понцака та пісні на слова М. Попадюка, музику до яких написав Петро Корж. Поет поділився своїми творчими задумами і прочитав нові вірші, зігріті теплом його серця й душі.

Світлана ГРИГОРЧУК,
голова осередку «Просвіта»
Олешківської ЗОШ І–ІІ ст.
Снятинського району

ЗУСТРІЧІ

НА ВСЬОМУ ДЕРЖАВНОМУ ПРОСТОРІ

У Коломийському навчально-науковому інституті у Міжнародний день рідної мови відбулась зустріч із письменниками Михайлом Андрусом та Миколою Васильчуком.

Письменник, публіцист, перекладач, лауреат Національної премії України ім. Тараса Шевченка, премії ім. Василя Стефаника Михайло Андрус наголосив на тому, що, «українська мова є фундаментом існування нації і держави. Влада має робити все, щоб україномовний простір був відновлений на всій території. А це має означати, що не тільки державні службовці повинні послугуватися українською мовою під час виконання своїх службових обов'язків. Це має відбуватися в усіх закладах». Він представив студентам документальну повість «Таємничий лещетар», до якої увійшли сто тридцять перекладених з польської та чеської мов документів. «Мовою офіційних архівних документів польських спецслужб книжка повістує про невідомі досі загальові сторінки життя й боротьби людини-легенди Михайла Сороки з Тернопілля та його друзів. Книжка розрахована на читачів, які цікавляться українським минулим та переймаються майбутнім української нації та держави», – зазначив письменник.

Письменник Микола Васильчук, лауреат літературних премій Першого Зеленого Листка,

ім. Йова Почаївського, ім. Тараса Мельничука, ім. Марійки Підгірянки, ім. Василя Стефаника розповів про свій творчий шлях, а також про свої книжки: «Силуети», «Профілі», «Сліди на бруки», «За голосом наздогін». «Мовна ріка українського народу тече могутньо і химерно, мов крижини під час льодоходу. Вони зіштовхуються, вивершуються, зненацька обриваються в піяву безодню і за всім тим сум'яттям – краса і гармонія українського слова. Наша мова – це поезія, історія і пісня, душа і кохання, добро і зло, щирість і ненависть», – наголосив Микола Васильчук.

Голова Коломийського МРТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Василь Глаголич наголосив на потребі знати, берегти і примножувати рідну мову. Це – обов'язок кожної людини. Народ, який не усвідомлює значення рідної мови, її ролі в розвитку особистості, не може розраховувати на гідне місце в суцвітті народів.

Галина ВОЛОЩУК,
викладач кафедри філології
Коломийського навчально-наукового інституту

ВИСТАВКИ

ПАЛІТРА ПОДІЛЬСЬКОГО КРАЮ

У Музеї писанкового розпису відкрито виставку творчого об'єднання «Барви Поділля» з м. Могилива-Подільського, що на Вінниччині.

На виставці представлено традиційні й авторські писанки, дряпанки, мальованки, створені на курячих, гусячих і страусиних яйцях, та витинанки подільських митців. Загалом експонується 231 твір авторства Оксани Городинської, Марії Гоцуляк, Тетяни Яковенко, Лариси Городинської, Регіни Трейгер-Хохлової, Людмили Сорочинської, Лесі Паладійчук, Лариси Власової, Ганни Пахненко.

У Коломийському творчому об'єднанні представила заслужений працівник культури, член НСМНМУ, НСКУ, ініціатор фестивалю «Українська витинанка» та одногоменного музею, директор Могилива-Подільського центру народної творчості Оксана Городинська. Самобутні писанки й витинанки, які тепер експонуються в коломийському музеї, – це тільки невелика частина її мистецьких захоплень. Серед яскравої палітри уподобань мисткині – живопис, вишиття,

флористика, вона також авторка двох поетичних збірок. Разом із панєю Оксаною виставку представляла і методист Центру народної творчості Тетяна Яковенко, писанки й витинанки якої також увійшли до збірки подільських митців.

Уже не вперше презентує свій творчий доробок у музеї заслужений майстер народної творчості, член НСНМУ, НСЖУ Марія Гоцуляк. Чимала колекція її писанок, дряпанок і витинанок зберігається в колекції музею та представлена на виставці поряд із новими творами мисткині.

Авторки виставки творчо працюють у різних жанрах і техніках, палітра мистецьких уподобань кожної з них – багата й різноманітна. Майже всі вони мають мистецьку освіту й набули знання вміло інтерпретують в авторських композиціях, зокрема, в писанкових розписах і в сюжетних витинанках, закладаючи часточку тепла, мрій і побажань усім тим, хто їх споглядає.

Виставка триватиме до 25 березня.

Оксана ЯСІНСЬКА

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ...

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯНИНА

БЕРЕЗЕНЬ

(Продовження. Поч. в № 9)

10 БЕРЕЗНЯ

1923 р. народився **Олександр Іщенко** (м. Київ), майстер різьби, член СХУ, працював у Косові.

12 БЕРЕЗНЯ

1888 р. народився **Володимир Вернадський** (Росія), український природознавець, основоположник геохімії, академік, перший президент Академії наук України, почесний академік ряду зарубіжних академій.

1903 р. народився **Михайло Роциб'юк** (м. Коломия), український майстер художньої кераміки.

1923 р. народилася **Ярослава Волощук** (с. Грабівка Калуського р-ну), вчителька, член ОУН, секретар-друкарка надрайонного проводу ОУН.

1933 р. народився **Юрій Лабій** (м. Станіслав, нині – Івано-Франківськ), еколог, доктор технічних наук, професор Івано-Франківського інституту післядипломної педагогічної освіти.

1938 р. народилася **Тамара Гусар** (с. Різдва нині Галицького р-ну), педагог, краєзнавець, ініціатор та організатор історико-етнографічного музею «Берегиня», де зібрано сотні експонатів, що розповідають про історію, побут, культуру Опілля та інших районів Прикарпаття.

1938 р. народився **Нестор Чир** (с. Новий Діків Любачівського повіту), український поет, нарисовець, публіцист і громадський діяч. Член Національної спілки письменників України з 2002 року. Депутат Івано-Франківської обласної ради багатьох скликань. Автор збірок «Пізнє яблуко мого саду» (1998), «Долоні в крапельках дощу» (2001), «Калиновий спалах» (2003) та ін.

13 БЕРЕЗНЯ

1923 р. народився **Петро Лаврів** (с. Раків тепер Долинського р-ну), пропагандист повітового проводу ОУН. Заарештований 1947 р. на 10 років каторги.

14 БЕРЕЗНЯ

1923 р. Рада амбасадорів у Парижі визнала Західну Україну за Польщею з умовою надання їй автономії.

15 БЕРЕЗНЯ

1668 р. народився **Дем'ян Многогрішний** (м. Короп тепер Чернігівської області) обраний гетьманом Лівобережної України (1668–1672). Полковник Чернігівський. Після депортації в Московщину був комендантом фортеці у Бурятії.

1913 р. народився **Михайло Черешньовський** (Лемківщина), український скульптор. Працював у м. Болехів, із 1944-го року – на еміграції.

17 БЕРЕЗНЯ

1848 р. народився **Олександр Огоновський** (с. Букачів тепер Рогатинського р-ну), український учений, правник і громадський діяч, дійсний член Наукового товариства імені Шевченка, редактор журналу «Правда», співзасновник кількох громадських організацій («Дружний лихвар», «Просвіта», НТШ, «Рідна школа»), перший голова народовецької політичної організації Народна рада.

1908 р. народився **Петро Салига**, адвокат, громадсько-культурний діяч. На еміграції був головою Манітоської філії «Суспільної служби українців Канади» (1965), а в 1974 р. – головою кредитової кооперативи Північного Вінніпегу.

(Закінчення буде)